

Základní škola a Mateřská škola Pohořelice, příspěvková organizace

Dlouhá 35, 691 23 Pohořelice

Č. j. 7/2022

***Školní vzdělávací program
pro předškolní vzdělávání
- přípravná třída***

UČENÍ HROU

Platnost od: 1. 9. 2022

Obsah:

1. Identifikační údaje o škole
2. Charakteristika školy
3. Podmínky předškolního vzdělávání v přípravné třídě
4. Organizace vzdělávání
5. Charakteristika vzdělávacího programu
6. Vzdělávací obsah
7. Evaluace

1. Identifikační údaje o škole

Název: Základní škola a Materská škola Pohořelice, příspěvková organizace

Adresa: Dlouhá 35, 691 23 Pohořelice

Telefon: 519 424 564

IČO: 65268687

Zřizovatel: město Pohořelice

Ředitel: Mgr. Stanislav Polák

e-mail: reditelna@zspohorelice.cz

Pracoviště: přípravná třída, 691 23 Pohořelice, Lidická 12

Telefon: 519 424 263

Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu byl zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, v souladu se zákonem o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání č. 561/2004 Sb., vyhláškou č.48/2005 Sb. Pro zpracování vzdělávacího programu pro přípravnou třídu byl podkladem vzdělávací program pro MŠ HRAJEME SI OD PODZIMU DO LÉTA.

2. Charakteristika školy

Základní škola a Mateřská škola Pohořelice je úplná ZŠ, využívá dvě budovy. Výuka 1. až 3. ročníku probíhá na ulici Lidická 12. Zde se nachází i přípravné třídy. První přípravná třída zde byla zřízena ve školním roce 2007/2008 a další přípravná třída v roce 2015/2016. Vzdělávací program respektuje RVP pro předškolní vzdělávání, jeho hlavní principy a cíle. Předpokládá, že i pro dítě v předškolním věku mohou být na určité úrovni dosažitelné klíčové kompetence (k učení, řešení problému, komunikativní, sociální a personální, činnostní a občanské). Škola je plně zařízena na provoz přípravných tříd.

3. Podmínky předškolního vzdělávání v přípravné třídě

Věcné podmínky

Prostory přípravných tříd vyhovují různým skupinovým i individuálním činnostem. Ve třídách se nachází hrací kout s kobercem. Pomůcky, hračky a náčiní odpovídají věku dětí. Všechny jsou umístěny ve skříňkách a policích dětem volně přístupných. Prostředí je estetické, zdobí je práce dětí i kreativní tvorba učitelek. Vybavení školního hřiště umožňuje rozmanité pohybové a tvořivé činnosti.

Živospráva

Dětem je zajištěna strava podle zásad zdravé výživy, je dodržována předepsaná technologie přípravy pokrmů a nápojů. Je zajištěn dostatečný pitný režim po celý den, i při pobytu venku na školním hřišti. Je dodržován každodenní pobyt venku, činnosti jsou přizpůsobeny povětrnostním podmínkám. Děti mají možnost volného pohybu ve třídě i venku. Respektujeme individuální potřebu odpočinku jednotlivých dětí.

Psychosociální podmínky

Preferujeme partnerské vztahy na základě úcty mezi všemi. Všechny děti mají rovnocenné postavení. Respektujeme potřeby dětí. Usilujeme o vzájemnou důvěru, toleranci, ohleduplnost a zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě jednotlivých dětí, je přiměřeně náročná a srozumitelná, jsou zohledňovány individuální možnosti a schopnosti dětí. Děti se učí pravidlům soužití, na jejichž tvorbě se samy podílejí. Hodnocení převažuje pozitivní – pochvalou a povzbuzením. Je podporována samostatnost dětí a sebedůvěra.

Organizace

Uspořádání dne je uzpůsobeno tak, aby bylo možné pracovat s dětmi řízeně, přitom ale reagovat na jejich aktuální možnosti a potřeby. Zařazujeme pohybové činnosti na správné držení těla či rozvoj motorických dovedností. Děti mají možnost výběru zúčastnit se spontánních činností. Respektujeme osobní psychomotorické tempo dětí. Vyučující si vede záznamy o vývoji jednotlivých dětí (záznamový arch). Rozvíjení komunikativních dovedností, rozumových schopností a sociálních dovedností přirozeně prolíná všemi činnostmi dne.

Přípravné třídy jsou součástí základní školy, organizačně spadá pod ředitelství základní školy. Povinnosti všech pracovníků a jejich kompetence jsou vymezeny pracovními náplněmi. Důležité informace a postřehy si zaměstnanci sdělují operativně, pracují jako tým. Plánování je funkční, vychází z analýzy a výsledků kontrolní a evaluační činnosti. Je patrná pozitivní motivace a podpora vzájemné spolupráce všech zaměstnanců. Pedagogičtí pracovníci spolupracují se základní školou, s pedagogicko-psychologickou poradnou, logopedem, pediatrem, aby byl zajištěn nenásilný přechod dětí do ZŠ.

Personální a pedagogické zajištění

Pedagogičtí pracovníci mají předepsanou odbornou pedagogickou způsobilost. Dále se vzdělávají, studují odbornou literaturu, účastní se seminářů zaměřených na výchovnou a vzdělávací činnost, novinky z oblasti pedagogiky, oborové vzdělávání. Máme přesně formulovaná pravidla (řád školy). Pracovní doba pedagogů je organizována tak, aby byla zajištěná optimální pedagogická péče.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání (v případě lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogických program a kde má škola zázemí). V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu. Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

Spoluúčast rodičů

Podpora rodinné výchovy a spolupráce s rodiči je důležitou součástí práce školy. Rodiče mohou vstupovat do třídy, spolupodílejí se na akcích pro děti, jsou pro ně organizovány školní schůzky, společná setkávání. Rodiče jsou v denním kontaktu s vyučujícími. Pedagogové chrání soukromí rodiny, informace o rodině a dětech jsou důvěrné. Konzultujeme s rodiči výsledky vzdělávání jejich dětí, zjišťujeme jejich představy o dalších vzdělávacích postupech, jaké jsou jejich potřeby, nároky.

4. Organizace vzdělávání

Do přípravné třídy jsou přijímány děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj, přednostně děti, kterým byl povolen odklad povinné školní docházky.

Vzdělávání v přípravné třídě je organizováno od 7.55 do 11.30 hodin. Příchod dětí do třídy končí v 7.55 hodin. Pozdější příchod dítěte je možný ve výjimečných situacích na základě dohody rodičů s učitelkou. V případě potřeby mohou zákonní zástupci pro své děti využít činnosti školní družiny v ranním (6.30 – 7.35) i odpoledním režimu (11.30 – 16.30), včetně oběda, odpoledního odpočinku a svačiny. Provoz přípravné třídy je shodný s provozem na základní škole.

Organizace vzdělávání v přípravné třídě:

7.35 – 7.55 příchod dětí do přípravné třídy, volné činnosti a hry dětí

7.55 – 9.00 řízené individuální a skupinové činnosti dětí s oddechovými aktivitami

9.00 – 9.30 dopolední svačina, odpočinek dětí

9.30 – 10.30 řízené individuální a skupinové činnosti, logopedické chvílky, zapojení oddechových aktivit

10.30 – 11.30 pobyt dětí venku.

Stanovený režim je pouze rámcový. Činnosti jsou přizpůsobeny dětem, jejich zájmům a výchovným cílům. Denní rytmus je flexibilní, umožňuje organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci.

Metody a formy práce:

Veškeré činnosti se snažíme přizpůsobit předškolnímu věku dětí, vývojovým zvláštěnostem, individuálním potřebám a možnostem jednotlivých dětí. Předškolní vzdělávání je založeno na pedagogické analýze, která si všímá zájmů dítěte, rodinného prostředí, talentu, postavení v kolektivu, slabších stránek dítěte apod.

Při práci s dětmi je kladen důraz na:

- řízené individuální a skupinové činnosti
- učení hrou
- prožitkové učení
- kooperativní učení
- spontánní hru
- přímé zážitky dětí.

Podporujeme přirozenou dětskou zvědavost, vlastní nápady a náměty dětí, vedeme děti k přirozené chuti poznávat něco nového, ale také soustředěně se věnovat zadané činnosti.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Cílem vzdělávacího programu v přípravné třídě je systematicky připravovat děti, které mají z určitých důvodů doporučen odklad povinné školní docházky, k bezproblémovému začlenění do 1. ročníku ZŠ. Obsah vzdělávání je součástí ŠVP a řídí se RVP pro předškolní vzdělávání. Vzdělávání je organizováno jako polodenní v rozsahu 20 hodin týdně. Základními výchovně vzdělávacími prostředky při práci jsou systematicky organizované činnosti dětí: různé druhy her (didaktické, konstruktivní, soutěživé), rozhovor, učení, vycházky, pracovní, pohybové, hudební, výtvarné činnosti. Vyučující přizpůsobuje práci a délku vyučovací jednotky stavu pozornosti dětí či jejich únavy. Učivo v jednotlivých okruzích je rozpracováno orientačně, rozhodující jsou vždy individuální možnosti a schopnosti dětí, jejich tempo, zvládnutí požadavků a jejich potřeby. Rozvíjení řeči a grafomotorice je věnována zvýšená pozornost. Součástí rozumové výchovy jsou každodenní logopedické chvíle. Důležité je vytvoření příjemného prostředí a radostného ovzduší.

O zařazení dětí do přípravné třídy základní školy rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce dítěte a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení, které k žádosti přiloží zákonný zástupce. Výuka probíhá ve třídě (součástí je hrací koutek s kobercem). Využívají se všechny prostory školy: hudebna, tělocvična, sportovní hala, venkovní sportoviště. Společně s 1. stupněm se děti zúčastňují kulturních a společenských akcí (divadlo, filmová představení, soutěže, ZOO, plavání, poznávací vlastivědné zájezdy). Děti mají možnost navštěvovat ranní a odpolední družinu.

Přípravná třída se nezapočítává do povinné školní docházky, děti se neklasifikují. Součástí práce pedagoga jsou diagnostické činnosti, které jsou prováděny systematicky a pravidelně (vstupní, průběžná a výstupní diagnostika). K tomu slouží záznamový arch pro diagnostickou

a pedagogickou práci s dítětem. Na konci 2. pololetí je zpracována zpráva o průběhu předškolní přípravy dítěte v daném školním roce. Zprávu předává škola zákonnému zástupci dítěte a škole, ve které bude dítě plnit povinnou školní docházku, pokud se nejedná o školu, ve které bylo dítě zařazeno do přípravné třídy. Zároveň se zpráva stává součástí dokumentace školy. Dokumentaci pedagoga dále tvoří třídní výkaz a třídní kniha.

6. Vzdělávací obsah

Cílem vzdělávacího programu je rozvíjet a vzdělávat dítě, přispět k jeho fyzické, psychické a sociální samostatnosti, dát základ pro jeho další život, rozvoj a učení, usnadnit vstup do první třídy ZŠ.

- Potřebné dovednosti, užitečné poznatky, hodnoty a postoje jsou formulovány v souboru kompetencí:

Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí.

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.

Komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- v běžných situacích komunikuje bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku.

Sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost.
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování.

Kompetence činnostní a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšimavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

K naplnění kompetencí směřuje veškerá výchovná a vzdělávací činnost v přípravné třídě. Snažíme se, aby vzdělávání bylo prováděno celostně a pokrývalo všechny oblasti rozvoje dětské osobnosti.

5 vzdělávacích oblastí s-očekávanými výstupy:

1. Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle:

- uvědomovat si vlastní tělo
- rozvíjet pohybové dovednosti v oblasti jemné i hrubé motoriky, osvojovat si poznatky o tělovýchově a sportu
- rozvíjet všechny smysly
- podporovat rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- rozvíjet pohybové a manipulační schopnosti a osvojovat si dle věku přiměřené praktické dovednosti
- učit se předcházet nemocem, získávat zdravé životní návyky a postoje
- osvojovat si návyky k podpoře osobní pohody
- vytvářet zdravé životní návyky

Struktura:

- Fyzický rozvoj a pohybová koordinace
- Jemná motorika, koordinace ruky a oka
- Sebeobsluha
- Zdraví, bezpečí

Očekávané výstupy:

- uvědomění si vlastního těla rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.),
- ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí rozvoj a užívání všech smyslů rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- zachovávat správné držení těla zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)

- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách),
- znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

2. Dítě a jeho psychika

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti receptivní i produktivní; využívat k tomu vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu
- rozvíjet komunikativní schopnosti verbální i neverbální a kultivovaný projev
- rozvíjet mluvený projev dítěte a jazykové dovednosti – výslovnost, přednes, recitace a zvyšovat zájem o psanou formu jazyka, i další formy sdělení (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- zpřesňovat a kultivovat smyslové vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému (pojmovému), cvičit paměť, pozornost, představivost, fantazii
- vést k řešení problémů, k tvořivému myšlení a sebevyjádření
- posilovat radost z objevovaného, probouzet zájem a zvědavost dítěte
- rozvíjet zájem o učení i pozitivní vztah k intelektuálním činnostem
- seznamovat děti se znakovým systémem – písmena, čísla
- vytvářet základy pro práci s informacemi – knihy a obrazový materiál
- posilovat sebevědomí a sebedůvěru, uvědomit si vlastní identitu
- osvojit si relativní citovou samostatnost
- ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování (sebeovládání)
- rozvíjet schopnost vytvářet a upevňovat citové vztahy k rodině i ke svému okolí
- rozvíjet schopnosti a dovednosti vyjádřit pocity, dojmy a prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby)
- kultivovat mravní a estetické vnímání, cítění a prožívání
- rozvíjet schopnost kontrolovat své city a záměrně řídit své chování

Struktura:

Jazyk a řeč

- Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, dorozumívání, vyjadřování

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

- Vnímání
- Pozornost, soustředění, paměť
- Tvořivost, vynalézavost, fantazie
- Rozlišování obrazných a grafických symbolů, grafické vyjadřování
- Časoprostorová orientace

- Základní předmatické představy, početní a číselné pojmy a operace
- Řešení problémů, učení

Sebepojetí, city, vůle

- Sebevědomí, sebeuplatnění
- Sebeovládání, přizpůsobivost
- Sebepojetí, city, vůle

Očekávané výstupy:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat učít se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) učít se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku popsat situaci (skutečnou, podle obrázku), chápat slovní vtip a humor sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech utvořit jednoduchý rým poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci sledovat očima zleva doprava poznat některá písmena a číslice, popř. slova poznat napsané své jméno projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

Sebepojetí, city, vůle:

Očekávané výstupy:

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí,
- ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích),
- odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním,
- učít se hodnotit svoje osobní pokroky prožívat radost ze zvládnutého a poznaného vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla,
- přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti

- zorganizovat hru uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucitění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání),
- rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost),
- snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání,
- zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

3. Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvíjet respekt a přizpůsobivost ve vztahu k druhému (pravidla ve třídě)
- podporovat schopnosti a dovednosti pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- vést děti k navazování kontaktu mezi sebou navzájem, posilovat prosociální chování ve vztahu k druhému, dětské herní skupině, v rodině, ve škole
- rozvíjet sociální cítění, toleranci, respekt přizpůsobivost
- podporovat komunikaci mezi dětmi, navazovat a udržovat dětská přátelství
- učit se spolupracovat s ostatními
- vést děti k obezřetnému chování při setkání s neznámými lidmi

Struktura:

- Komunikace s dospělým
- Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech
- Sociabilita

Očekávané výstupy:

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud,
- komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem,
- navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému,
- přiznávat stejná práva druhým a respektovat je chápat, že všichni lidé (dětí) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor),
- přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti,
- dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky,
- rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. vnímat, co si druhý přeje či potřebuje,

- vycházet mu vstřícně (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti,
- mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

4. Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle:

- spoluvytvářet jasná a smysluplná pravidla soužití ve třídě
- přijímat základní hodnoty ve společenství lidí
- aktivně se přizpůsobovat se společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vést děti ke zdvořilému chování, přistupovat k druhým lidem bez předsudků a s úctou, vážit si jejich práce a úsilí
- osvojit si základní poznatky a prostředí, v němž dítě žije a seznamovat je se světem lidí, kultury a umění
- vytvářet povědomí o existenci jiných kultur a národností
- pozitivně vnímat umělecké a kulturní podněty a hodnotit svoje zážitky
- budovat estetický vztah k životu, připravovat společné slavnosti

Struktura:

- Společenská pravidla a návyky
- Zařazení do společenství
- Kultura, umění

Očekávané výstupy:

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc,
- vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi,
- podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)

- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých;
- odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu),
- chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. vnímat umělecké a kulturní podněty,
- pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností,
- zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

5. Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle:

- vytvářet vztah k místu a prostředí, ve kterém dítě žije
- osvojovat si jednoduché poznatky o světě a životě, o přírodě a jejích proměnách
- poznávat jiné kultury
- uvědomovat si, že lidská činnost může prostředí chránit, ale i poškozovat
- vytvářet dovednosti k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí
- rozvíjet schopnost vážit si života ve všech jeho formách, klást otázky a hledat odpovědi na problémy
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- rozvíjet pocit sounáležitosti – s rodinou, s lidmi, se společností, s přírodou živou a neživou, s planetou Zemí

Struktura:

- Poznatky, sociální informovanost
- Adaptabilita ke změnám
- Vztah k životnímu prostředí

Očekávané výstupy:

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují,

- chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- -uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- -všímat si změn a dění v nejbližším okolí porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka,
- uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat,
- všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu

Konkrétní vzdělávací nabídka je uspořádána do **čtyř integrovaných bloků**:

1. Podzimní zrání a poznávání

2. Zimní nadělení

3. Jarní probouzení

4. Letní radovánky

1. Podzimní zrání a poznávání

Charakteristika:

Integrovaný blok je určen pro adaptační období a je zaměřen na seznámení se s pravidly, s dětskými kamarády, s novým prostředím v přípravné třídě. Dále dětem přiblíží práci na zahradě a polích v podzimním období, charakteristické znaky podzimu spojené se změnami v přírodě, počasí. Je zaměřen na poznávání podzimních plodů, co a kdo se ukrývá v lese. Vytváření si životních postojů prospívajících zdraví, osvojování si poznatků o svém těle. Poznávání barev a jejich odstínů.

Nabízené činnosti:

spontánní hra, řízené individuální a skupinové činnosti, jednoduché manipulační činnosti, smyslové a psychomotorické hry, lokomoční a nelokomoční pohybové činnosti, hudební a pohybové hry, jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, oblékání, úklidu; zdravotně zaměřené činnosti, hry se slovy, slovní hádanky, pravidla soužití, námětové hry, recitace, zpěv, sluchové a artikulační hry, přímé pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, výtvarné hry, tvoření z přírodnin, konkrétní operace s materiálem (třídění, porovnávání, přiřazování), záměrné pozorování běžných objektů a pojmenovávání jejich vlastností, vycházky, poznávání ekosystému - les.

2. Zimní nadělení

Charakteristika:

V tomto bloku se zaměříme na adventní období, vánoční tradice, oslavy Vánoc doma i ve škole. Děti získají poznatky o zimní přírodě, zimním počasí, vlastnostech sněhu a ledu, jak přežívají zimu zvířata. Budeme rozvíjet jejich fantazii, představivost a tvořivost. Posilovat citovou vazbu k rodinným příslušníkům a k lidem kolem nás. Budeme se připravovat na zápis do 1. třídy. Seznámíme se s pracovními profesemi, jejich významem. Budeme vytvářet základní představy o dopravních prostředcích a bezpečném pohybu v silničním provozu, o časových pojmech.

Nabízené činnosti:

lidové tradice, zvyky, výzdoba třídy, pracovní odpoledne s rodiči, pozorování změn v okolí, pokusy, zimní sportování, smyslové hry, didaktické hry, práce s encyklopediemi, s knihami a časopisy, hudební a výtvarné činnosti, rytmizace, rozhovory, poslech příběhů, koled, hry ke cvičení paměti, poznávání písmen, číslic, grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen, samostatné vystupování a vyjadřování, práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí – tematické hry, hry na téma doprava, konstruktivní a grafické činnosti, činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů, logické posloupnosti dějů, hry zaměřené k poznávání různých společenských rolí, praktické činnosti seznamující děti se světem lidí a jejich práce praktické používání technických přístrojů, hraček, předmětů a pomůcek, seznamování s materiály

3. Jarní probouzení

Charakteristika:

V rámci tohoto bloku si budeme všimnout nového života v přírodě, typických znaků pro jarní období, velikonočních lidových tradic a zvyků, upevňovat sounáležitost s živou a neživou přírodou, seznamovat se světem rostlin, s prvními jarními květinami. Povedeme děti k citlivosti ve vztahu k živým bytostem, k porozumění, že všechno kolem se vyvíjí, proměňuje, o vlivu člověka na životní prostředí. Zaměříme se na mláďata, pozorování přiletů stěhovavých ptáků. Seznámíme děti s hrdiny pohádek, příběhů.

Nabízené činnosti:

přímé pozorování změn na vycházkách, tvoření z netradičních materiálů, společenské hry, návštěvy kulturních akcí, činnosti přispívající k péči o životní prostředí, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, poslech čtených i vyprávěných příběhů, odpovědi na otázky, řečové a rytmické hry, samostatný slovní projev, estetické a tvůrčí aktivity, činnosti zaměřené k poznávání lidských vlastností, běžné verbální i neverbální komunikační aktivity, kooperativní hry ve dvojici, hry vedoucí dítě k ohleduplnosti.

4. Letní radovánky

Charakteristika:

Tento blok bude zaměřený na rodinné vztahy, oslavíme svátek maminek i svátek dětí. Budeme jezdit na výlety, poznávat další ekosystémy (louka, voda); jak se máme v přírodě chovat. Poznávat drobné živočichy, hmyz. Vnímat krásy letní přírody, přírodní a povětrnostní jevy spojené s tímto ročním obdobím. Upozorňovat i na nebezpečí, které na nás může v přírodě a o prázdninách potkat, Rozvíjet povědomí o vesmíru, o planetě Zemi, o Slunci. Získávat povědomí o existenci i ostatních kultur a národností, o lidech jiné barvy pleti.

Nabízené činnosti:

hry na téma rodiny a přátelství, oslavy, aktivity podporující vztahy mezi lidmi, výlety a další činnosti zaměřené k získávání praktické orientaci ve svém okolí, návštěvy kulturních akcí, ekologické hry, prohlížení knih a encyklopedií, výtvarné zpracování zážitků, dramatické činnosti, námětové hry a činnosti, opakování písní a říkadel, činnosti zaměřené k prevenci úrazů, společenské hry, činnosti relaxační, odpočinkové, vyprávění toho, co dítě slyšelo či zhlédlo, hudební a hudebně pohybové činnosti, komentování zážitků a aktivit, hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti, cvičení v projevování citů, ovládat své city, přizpůsobit jim své chování; hry, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého, pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí a okolní krajiny, pozorování přírodních jevů.

Tyto integrované bloky jsou rozpracovány ve třídním vzdělávacím programu do měsíčních tematických celků. Při jejich tvorbě se vychází z konkrétních dílčích vzdělávacích cílů, které vedou k očekávaným výstupům, kterých by dítě mělo na konci předškolního vzdělávání dosáhnout. Jsou využívány různé metody a formy práce (řízené individuální a skupinové činnosti, učení hrou, prožitkové, kooperativní učení, spontánní hra, přímé zážitky dětí). Jsou volena taková témata, která jsou pro děti zajímavá, dokážou v nich vzbudit nadšení a aktivní zábavu.

7. Evaluace

Sledování a hodnocení individuálních vzdělávacích výsledků, kterých děti v přípravné třídě dosahují provádí pedagog stálým pozorováním dětí, vyhodnocováním jejich vzdělávacích pokroků, vede průběžné záznamy, zaznamenává si konkrétní údaje o rozvoji a učení jednotlivých dětí, svoje zjištění promítá do konkrétních pedagogických opatření. K tomuto účelu využívá tzv. diagnostický arch (vstupní, průběžná, výstupní diagnostika). Získává tak spolehlivé podklady pro zpracování závěrečné zprávy o průběhu předškolní přípravy dítěte v daném školním roce.

Záznamový arch - poskytuje po celou dobu docházky dítěte do přípravné třídy přehled o jeho rozvoji a učení, poskytuje zpětnou vazbu, záznamy jsou podkladem pro zpracování závěrečné zprávy. Týká se deseti základních dovedností, které jsou obecně považovány za zvláště důležité pro systematickou vzdělávací práci, pro osvojení trivia i pro uspokojivý život dítěte ve školním prostředí (1. praktická samostatnost, 2. sociální informovanost, 3. citová samostatnost, 4. sociální samostatnost, 5. výslovnost, gramatická správnost řeči, slovní zásoba, úroveň komunikace, 6. laterálita ruky, koordinace ruky a oka, držení tužky, 7. diferencované vnímání, 8. logické a myšlenkové operace, 9. záměrná pozornost, úmyslná paměť pro učení, 10. pracovní chování, soustředěná pracovní činnost, záměrné učení).